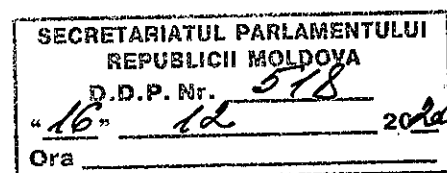

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Plenul Parlamentului Republicii Moldova

Doamnei Zinaida GRECEANÎI,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

MOTIUNE DE CENZURĂ

asupra activității Guvernului Republicii Moldova

Subsemnații, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu art. 106 din Constituția Republicii Moldova, art. 116-118 din Regulamentul Parlamentului, înaintăm prezenta moțiune de cenzură asupra activității Guvernului Republicii Moldova.

MOTIVAREA

Guvernul Chicu, investit în noiembrie 2019, a eșuat lamentabil în procesul de atenuare a consecințelor pandemiei COVID-19 și a crizei economice. Orice zi în plus în care acest guvern este în funcție, înseamnă mai puține șanse pentru rezolvarea crizei sanitare, economice și sociale în care se adâncește Republica Moldova. Administrarea dezastruoasă a treburilor statului de către acest Guvern este cea mai evidentă în două domenii-cheie – sănătate și economie.

Administrarea dezastruoasă în domeniul sănătății

Guvernul a abandonat sistemul medical în fața celei mai mari provocări de sănătate publică din ultimele decenii. După 9 luni de la începutul epidemiei, din cauza inacțiunii

acestei guvernări și a incapacității de a gestiona situația, locurile în spitale s-au epuizat, mii de oameni au decedat, personalul medical a ajuns la capătul puterilor, iar virusul circulă liber prin comunitățile noastre în absența unui program comprehensiv de testare.

Acest Guvern nu a putut proteja medicii. În pofida apelurilor repetate din partea opoziției și a întregii societăți de a prioritiza echiparea corespunzătoare a sistemului medical cu echipamente de protecție, guvernarea s-a mișcat lent și nehotărât, lăsând medicii să înfrunte epidemia cu riscul pentru propria viață. Instituțiile medicale nu au fost dotate cu echipamente la timp. Primele respiratoare și viziere procurate centralizat din China au ajuns în spitale abia la finele lunii aprilie, începutul lunii mai. Spre comparație, în cazul României, echipamentele intrau în țară deja în luna martie. Românii și ucrainenii au reușit să aducă mii de măști, combinezoane de protecție, teste, mănuși, respiratoare - rapid, mobilizând toate resursele statului în susținerea sistemului medical.

Acest Guvern s-a bâlbâit impardonabil la capitolul achiziții centralizate. Pe 13 martie, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate a lansat o licitație ambițioasă prin care și-a propus să procure milioane de mănuși, măști, viziere și combinezoane. În cele din urmă însă, a reușit să achiziționeze doar 6.6% din măștile planificate, 17.5% din mănuși, 2% din combinezoane și 25% din respiratoare. Pe lângă faptul că s-a procurat prea puțin centralizat, materialele de protecție au ajuns foarte târziu în țară. Ilustrativ în acest sens este cazul echipamentelor care au ajuns în vamă și au stat acolo câteva zile, pentru că nu puteau fi devamate, în timp ce sistemul era totalmente dezgolit.

Strategia Guvernului la capitolul dotări a fost să se bazeze în mare parte pe donațiile venite de la partenerii externi și să paseze, practic integral, responsabilitatea către directorii instituțiilor medicale. Asta a dus nu doar la situații în care echipamentele ajungeau cu întârziere în spitale, dar și la achiziționarea de echipamente inutile, care nu ofereau protecția necesară lucrătorilor medicali. Analiza datelor publice, privind achizițiile desfășurate de sine stătător de către instituțiile medicale, arată că, în absența unor reglementări și recomandări clare din partea Ministerului Sănătății și a ANSP, peste 50% din toate măștile procurate direct de către instituțiile medicale au fost din bumbac.

Totodată, în timp ce în spitale nu ajungeau echipamente de protecție, Guvernul a tratat[†] cu dispreț și superioritate ajutorul venit din partea României.

Declarațiile iresponsabile și arogante ale acestui Guvern, care au dus la izolare internațională, au complicat și mai mult situația cu asigurarea necesităților sistemului medical.

Întârzierile și disfuncționalitățile manageriale au dus la un număr mare de infectări și decese în rândul personalului medical. De la începutul epidemiei și până acum, peste 12.500 de lucrători medicali s-au îmbolnăvit de coronavirus, iar 59 de cadre medicale și-au pierdut viața. Prin comparație, în cazul României, o țară cu o populație de aproape 8 ori mai mare ca a Republicii Moldova, au decedat doar 50 de lucrători medicali și s-au infectat de 10 ori mai puțini (raportat la populație).

Atitudinea autorităților față de medici a fost una umilitoare. Confruntându-se cu numărul mare de îmbolnăviri și propria impotență, acest Guvern a ales să dea vina pe medici pentru numărul mare de infectări. Totodată, a fost nevoie de presiunea opoziției și a întregii societăți pentru ca Ministerul să asigure sporuri salariale pentru cei din prima linie. Inițial, beneficiau de sporuri doar cei din spitale. După presiunea din partea societății, Guvernul a prevăzut sporuri și pentru cei din medicina primară și urgentă. Majorările salariale au întârziat tocmai până în luna octombrie, fiind oferite exact înainte de alegeri. Atitudinea Guvernului față de lucrătorii medicali este una desconsiderantă, fapt demonstrat inclusiv prin încercarea permanentă a Guvernului de a exclude plata celor 16.000 de lei pentru lucrătorii infectați.

Acest Guvern n-a putut proteja nici medicii și nici populația. La 9 luni de la începutul epidemiei au fost înregistrate 127,253 de cazuri de COVID. Aproape 5% din cei 2.6 milioane de cetățeni care locuiesc în Republica Moldova, conform datelor BNS, s-au îmbolnăvit. Aceste cifre și așa sunt extrem de îngrijorătoare, în același timp, trebuie să recunoaștem cu regret că numărul real al infectărilor este mult mai mare. Din cauza politicii eronate, iresponsabile și, la drept vorbind, criminale a Guvernului de a nu testa masiv populația, mulți oameni se îmbolnăvesc, dar nu apar în statistici, nu se izolează și nu beneficiază de asistență medicală.

În pofida insistențelor întregii societăți, Guvernul nu a reușit să crească nici măcar până la 5000 numărul testelor efectuate zilnic. Guvernul a refuzat să contracteze servicii de la laboratoarele private, nu a achiziționat echipamentele necesare și nu a dotat suficient laboratoarele de stat, nu a organizat echipe mobile de testare, dând dovadă de o atitudine reactivă și pasivă la acest subiect. Ca și în cazul echipamentelor de protecție, Guvernul, în mare parte, a mizat pe susținerea partenerilor de dezvoltare, fără a da dovadă de o minimă proactivitate. În ultima săptămână, numărul maxim de teste efectuate a fost de 3836 teste pe zi, dintre care cel puțin o treime au fost plătite direct de către cetățeni și efectuate în laboratoarele private. Rata testelor pozitive a atins 48,4% - o cifră record, șocantă, care descalifică orice Guvern. O rată atât de înaltă încă o dată sugerează că numărul testelor efectuate este foarte mic - iar virusul circulă liber prin comunitate. Raportat la un milion de populație, Moldova a testat cel mai puțin dintre toate statele europene, cu excepția Albaniei și Ucrainei. Iar cel mai alarmant este că acest Guvern nu are nici o strategie privind creșterea capacităților de testare pe viitor.

Eșecul de a-i identifica și izola pe cei bolnavi a eliminat efectul stării de urgență și al carantinei stricte. Guvernul a scăpat situația de sub control, iar 2598 de oameni au plătit cu viața pentru această incompetență. Doar pentru că avem medici profesioniști care muncesc cu abnegație și rezistă de unii singuri împotriva epidemiei, numărul deceselor nu este și mai mare.

Guvernul nu a protejat cetățenii, nu a asigurat testarea gratuită a contactelor și nu a asigurat tratamentul gratuit la domiciliu. Normele impuse de Guvern și de Comisia pentru Situații Excepționale au fost deseori confuze și contradictorii, comunicarea cu populația a fost insuficientă, arogantă și neclară. Comisia pentru Situații Excepționale și implicit Guvernul a decis ieșirea la serviciu a bugetarilor în plină pandemie și a tăcut atunci când unii politicieni și, în special, șeful statului făceau declarații aberante, negând riscurile infectării cu COVID-19. Guvernul a dat dovadă de ipocrizie și a subminat totalmente orice efort de a convinge populația să respecte normele epidemiologice, când însuși prim-ministrul le-a încălcat, organizând o nuntă în plină pandemie.

Pandemia a găsit nepregătite majoritatea statelor, dar acelea care au avut noroc de lideri responsabili, empatici, proactivi și profesioniști au reușit să minimizeze impactul acesteia asupra societății și a sistemului medical. Cetățenii Republicii Moldova au avut marele ghinion să înfrunte această năpastă cu Guvernul lui Igor Dodon - incompetent, arogant, incoerent și iresponsabil.

Administrarea dezastruoasă a situației economice

Practic, nici o țară din lume nu a scăpat de criza economică cauzată de COVID-19. Însă, în timp ce majoritatea țărilor europene și cele din regiune au întreprins măsuri fără precedent de susținere economică și socială – prin măsuri cum ar fi subvenționarea parțială sau totală a veniturilor/salariilor populației, creditarea generoasă a întreprinderilor, Guvernul din Republica Moldova a acționat de parcă criza nici nu ar fi existat.

Cifrele vorbesc de la sine. Conform unor studii independente, cel puțin 60.000 de oameni și-au pierdut locurile de muncă pe parcursul anului 2020, conform sondajelor efectuate în rândul întreprinderilor mici și mijlocii, aproape jumătate din companii semnalează o scădere a veniturilor de peste 50% și o treime din acestea spun că se află în prag de faliment. Consecințele se văd și asupra PIB-ului - în trimestrul II al anului 2020, acesta a scăzut cu 14%.

Chiar și puținele măsuri „cosmetice” de susținere promise de Guvernul Chicu s-au soldat cu un eșec lamentabil. De exemplu, din celei 310 milioane de lei planificați pentru subvenționarea impozitelor plătite la salarii, doar 16.1% au fost absorbiți. Din cele 90 de milioane, alocate agenților economici pentru subvenționarea dobânzilor la credite, au fost absorbite mai puțin de 8%. Acest eșec s-a datorat mecanismului complicat de accesare și atractivității reduse.

Pachetul de susținere economică anticriză din Moldova a fost cel mai mic ca mărime în pondere PIB din Europa – de doar 0.4% din PIB (dacă sunt excluse măsurile de susținere indirectă a mediului de afaceri). În comparație, mărimea pachetului economic anticriză în alte țări din regiune a fost de zeci de ori mai mare: în România - 5% din PIB, în Serbia - 11%, sau Albania – 2.8%.

Pe fundalul acestui eșec, guvernarea nu a acceptat nici o măsură propusă de opoziție și experții independenți, cum ar fi subvenționarea directă a veniturilor/salariilor, garantarea creditelor pentru afaceri și anularea penalităților la creditele de microfinanțare.

Guvernul Chicu este unul rupt de realitățile economice actuale. A demonstrat aceasta atât prin proiectele politicii bugetar-fiscale, cât și prin cel al bugetului de stat pentru 2021, înregistrate recent în parlament. În plină criză, acesta propune creșterea cotei TVA la producția agricolă de la 8% la 12%, ceea ce ar putea duce la creșterea prețurilor la produse alimentare cum ar fi - crupe, cartofi, ulei, carne, etc. – fapt ce va lovi dur în populația și așa afectată de criză. De asemenea, este illogică eliminarea scutirilor personale în familie exact atunci când oamenii își pierd locurile de muncă. Sau total neargumentată este revenirea propusă la plafonarea impozitelor locale și limitarea autonomiei locale.

În acest context de criză, când susținerea externă este mai importantă ca niciodată, guvernarea actuală a izolat Republica Moldova de ajutorul și finanțarea la care R. Moldova poate pretinde și pe care o poate obține. În rezultat, proiecte importante, acordate de partenerii externi, nu au fost deloc valorificate, cum ar fi asistența de urgență acordată de Banca Mondială și asistența pentru întreprinderile mici și mijlocii acordată de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei. Iar resursele financiare bugetate pentru 2020 de la FMI, UE, ca surse de finanțare a deficitului bugetar, au rămas înghețate din cauza deciziilor guvernanților de a ține R. Moldova izolată.

Și mai grav, ultimele proiecte votate și înregistrate în Parlament de alianța PSRM-Șor vor adânci și mai mult izolarea internațională și vor compromite total orice șanse de a atrage finanțare externă. Unele inițiative populiste, trecute în mod iresponsabil de alianța PSRM-Șor, riscă să aibă consecințe și mai grave, inclusiv epuizarea capitalului BNM și pierderea încrederii în leu.

Fără finanțare externă, acoperirea deficitului bugetar de 14 miliarde de lei, anunțat pentru 2021, se va dovedi a fi o sarcină extrem de grea. Dacă nu vom găsi surse de a acoperi acest deficit, în doar câteva luni, Guvernul riscă să nu-și poată onora obligațiunile elementare, inclusiv plata pensiilor și salariilor.

În concluzie:

- Guvernul Chicu a abandonat sistemul medical în fața celei mai mari provocări de sănătate publică din ultimele decenii. Aproape 60 de lucrători medicali și-au pierdut viața de la începutul epidemiei și peste 12500 s-au îmbolnăvit de coronavirus. Prin comparație, în cazul României, o țară cu o populație de aproape 8 ori mai mare ca a Republicii Moldova, au decedat 50 de lucrători medicali și s-au infectat de 10 ori mai puțini (raportat la populație).
- Guvernul Chicu a pierdut lupta cu pandemia încă de la început. Primele echipamente de protecție medicală procurate centralizat au ajuns în spitale abia în luna mai. Numărul de testări nu a fost niciodată suficient, fiind de câteva ori mai mic comparativ cu alte țări europene cu populație similară. Din cauza numărului insuficient de testări, virusul a devenit necontrolabil.
- Guvernul Chicu nu a oferit vreun ajutor real economiei. Mărimea pachetului de susținere economică anticriză din Moldova a fost cel mai mic din Europa – de doar 0.4% din PIB, de zeci de ori mai mic decât în țările din regiune.
- Menținerea acestui guvern la putere, susținut de majoritatea parlamentară PSRM-Șor, din care fac parte indivizi direct implicați în fraudă bancară, compromite orice șansă de a implementa reforme și de a accesa asistența financiară externă, atât de necesară pentru acoperirea deficitului bugetar.
- Dacă acest guvern continuă să rămână în funcție, bugetarii și pensionarii riscă să rămână fără pensii și salarii în cel mai scurt timp.
- Pentru a evita colapsul economic și social al Republicii Moldova, este imperativ ca acest guvern să plece cât mai curând, să fie instituit un alt guvern stabil, susținut de un nou Parlament, ales în urma alegerilor parlamentare anticipate.
- Prin urmare, pentru a evita aceste consecințe nefaste pentru Republica Moldova, semnatarii solicită demiterea Guvernului.

DISPOZITIVUL

În temeiul articolului 106 al Constituției Republicii Moldova și articolelor 116-118 din Regulamentul Parlamentului, prin prezenta moțiune de cenzură exprimăm retragerea încrederii acordate Guvernului Republicii Moldova la investitură.

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

Igor Ișac	Alexandru Ișac
Doina Gherghel	Chiril Metpan
Radu Marian	Dinu Plîngău
Ion Grosa	Igor Munteanu
Sergiu Litvinenco	Livia Vora
Truman Petru	Stela Macari
D. Nantoi	Vasile Nardase
Galina Spîin	Arina Șotare
Carp Lillian	Iuga
Roșca Veronica	Grigorie
Vigstiu Păslaru	Maria Ciobanu
Mihail Popoi	Paul Polp
Don Perciu	M. Ciubă
A. Yizdan	R. Rebya
S. Lecca	M. Guzun
	S. Rotundo
	Ugh Buzo
	Stela
	Stela

HOTĂRÂRE

privind exprimarea votului de neîncredere Guvernului

În temeiul art. 106 din Constituția Republicii Moldova, art. 116-118 din Regulamentul Parlamentului și art. 13 din Legea cu privire la Guvern,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre:

Art. 1. – (1) Se adoptă moțiunea de cenzură, exprimându-se vot de neîncredere Guvernului.

(2) Moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului se anexează.

Art. 2. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI